

УДК 336.012.23

Г. П. КУЛІШ,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
С. І. ДЖУС,
аспірант,
Національна академія статистики, обліку та аудиту

Напрями збільшення вхідних грошових потоків інвестиційної компанії

Статтю присвячено питанням необхідності підвищення показника вхідних грошових потоків на фоні загального збільшення чистого грошового потоку. Визначено найоптимальніші та найбільш ефективні методи збільшення обсягів вхідних грошових потоків у часі та нормалізацію залишку грошових коштів з метою забезпечення фінансової рівноваги інвестиційної компанії. Проведено аналіз графіка “японських свічок” грошових потоків та визначено вплив їхнього застосування на управління потоками і залишками коштів на рахунках підприємства.

Ключові слова: фінансові потоки, грошові потоки, інвестиційна компанія, інтернет-трейдинг, авансові платежі, графік “японських свічок”, аналіз “японських свічок” залишків коштів на рахунках, диверсифікація, оптимізація.

Постановка проблеми. На сучасному етапі дедалі більше підприємств, корпорацій та компаній усвідомлюють необхідність перспективного управління формуванням грошових потоків на основі наукової методології передбачення їх напрямів і видів, адаптації до загальних цілей економічного розвитку підприємства, мінливих умов зовнішнього середовища. Ефективним інструментом довгострокового управління грошовими потоками компанії виступає політика управління грошовими потоками, зокрема вхідними.

Актуальність цього питання проявляється у необхідності підвищення показника вхідних грошових потоків на фоні загального збільшення чистого грошового потоку. Підвищення рівня конкуренції в економіці обумовлює необхідність удосконалення фінансового менеджменту компаній, одним зі складових якого є управління фінансовими потоками підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз літературних джерел показує, що питаннями, пов'язаними з оптимізацією та збільшенням грошових потоків підприємств, займалося багато вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких І. Бланк, М. Білик, О. Терещенко, О. Демініна, Л. Добрик, Г. Крамаренко, Г. Семенов, В. Бугай, Л. Керанчук, С. Росс, Дж. Ван Хорн, А. Дамодаран та інші. Але незважаючи на велику кількість наукових праць ці питання потребують подальшого розроблення та поглибленого дослідження. У цій статті розглядаються насамперед інвестиційні компанії, господарська діяльність яких відрізняється від звичайних підприємств.

Постановка проблеми зумовлена недостатністю висвітлення у фінансовому менеджменті питання підвищення рівня вхідних грошових потоків саме компаній фінансового сектора економіки, зокрема інвестиційних. Ці підприємства, які виникли в Україні ще на початку 2000-х років, останнім часом демонструють динамічний розвиток.

Метою статті є визначення оптимальних та ефективних методів збільшення обсягів вхідних грошових потоків у часі та нормалізації залишку грошових коштів з метою забезпечення фінансової рівноваги інвестиційної компанії.

© Г. П. Куліш, С. І. Джус, 2013

Науковий внесок цієї статті полягає у проведенні аналізу “японських свічок” грошових потоків та впливу його застосування на управління потоками та залишками коштів на рахунках підприємства.

Виклад основного матеріалу. Грошові кошти є тим фінансовим інструментом, що дає змогу регулювати рівновагу між чистим оборотним капіталом і потребою в оборотному капіталі. Підприємства повинні володіти певним обсягом обігового капіталу, щоб мати змогу у визначений термін і повністю розраховуватися за своїми зобов'язаннями [1, с. 112–118].

Збалансування рівня оборотного капіталу досягається через аналіз наявних грошових коштів, визначення обсягів їх надлишку чи дефіциту та проведення заходів для врівноваження й оптимізації грошових потоків.

Здебільшого [3, с. 14–18] вхідні грошові потоки підприємства класифікують таким чином:

- 1) виручка від реалізації основної продукції (робіт, послуг);
- 2) надходження у вигляді інших операційних доходів;
- 3) доходи від інвестиційної діяльності;
- 4) кошти, залучені в результаті емісії корпоративних прав;
- 5) кошти, залучені на умовах позики.

До внутрішніх джерел збільшення грошових надходжень включають перші три позиції. Можливості підприємства скористатися останніми двома джерелами фінансових ресурсів залежать від суб'єктивних мотивацій та спроможності третіх сторін: інвесторів (акціонерів, пайовиків), кредиторів. Підвищити платоспроможність можна, збільшивши вхідні грошові потоки підприємства.

У процесі своєї операційної діяльності аналізована компанія “DC” (“Драгон Капітал”) надає послуги:

1. Для підприємств: залучення акціонерного капіталу; первинне публічне розміщення акцій (Initial Public Offering, IPO); боргове фінансування; єврооблігації; реструктуризації; M&A (merge and acquisitions – злиття і поглинання); інвестиційний аналіз ринку фінансування бізнес-проектів; послуги зберігача.
2. Для приватних клієнтів: інтернет-трейдинг; інвестування на біржі з консультантом (брокеридж); інвестфонди (ПІФи); пенсійне забезпечення; довірче управління капіталом; послуги зберігача інституційних інвесторів; торговельні операції (акції, боргові та похідні інструменти); інвестиційно-банківські послуги; прямі інвестиції; управління активами та ін.

Коли йдеться про мобілізацію грошових потоків, аналізуються всі наявні можливості збільшення виручки від реалізації посередницьких послуг на ринку фінансових послуг, надання яких є предметом операційної діяльності підприємства. Дії, спрямовані на збільшення виручки від основної діяльності, рідко приносять відчутні результати в короткостроковому періоді, оскільки заходи щодо розширення посередницьких послуг мають, як правило, стратегічний характер.

Щоб збільшити обсяги реалізації, слід максимально активізувати маркетингову політику компанії. Тип заходів у цій сфері залежить від конкретної компанії та обраної нею стратегії маркетингу. У стратегічному плані менеджмент інвестиційної компанії має прийняти рішення з трьох основних питань:

1. Яка номенклатура послуг та за які комісійні винагороди пропонуватиметься?
2. Якого обсягу реалізації таких послуг компанія має намір досягти в окремі періоди?
3. Якою ще частиною ринку необхідно завладіти?

Усі заходи щодо збільшення виручки інвестиційної компанії мають базуватися на системі короткострокових прогнозів обсягів надання послуг і отримання авансових платежів від клієнтів з урахуванням динаміки комісій та відповідних їм обсягів реалізації. Рішення про зміни цін слід приймати на підставі поглибленого аналізу наслідків цих змін.

В системі зовнішніх факторів, які впливають на позитивний рух грошових потоків інвестиційної компанії, можна виділити три основні [3, с. 494]:

- 1) Кон'юнктура ринку фінансових послуг. Зміна попиту та пропозиції на цьому ринку визначає головні компоненти позитивного грошового потоку компанії – обсягу надходження грошових коштів від реалізації посередницьких послуг, тобто в нашому випадку підвищення авансових платежів від клієнтів під час укладання договорів про надання посередницьких послуг. Підвищення кон'юнктури ринку фінансових послуг, в сегменті якого компанія здійснює свою операційну діяльність, призводить до зростання обсягу позитивного грошового потоку від цього виду діяльності. І навпаки, спад кон'юнктури викликає так званий “спазм ліквідності”, який характеризує спричинений цим спадом тимчасовий дефіцит грошових коштів.
- 2) Кон'юнктура фондового ринку. Характер цієї кон'юнктури впливає на можливості формування грошових потоків внаслідок коливання цін на акції, облігації та похідні фінансові інструменти компаній-емітентів, які котируються на Українській біржі та ПФТС. Кон'юнктура фондового ринку впливає на формування обсягів грошових потоків, що генеруються портфелем цінних паперів компанії, у формі отриманих відсотків та дивідендів.
- 3) Система здійснення розрахункових операцій інвестиційної компанії. Характер розрахункових операцій впливає на формування грошових потоків у часі. Хоча деякі великі компанії у цьому секторі надають послуги із зарахуванням грошових коштів на клієнтські рахунки безготівково зі своєї платформи за допомогою інтернет-переказів, що деякою мірою пришвидшує обіг грошових коштів від клієнта до компанії.

Прискорення надходження грошових засобів у короткостроковому періоді може бути досягнуто завдяки таким заходам [3, с. 502]:

- збільшення надходження авансових платежів від клієнтів, що є головним в операційній діяльності інвестиційної компанії;
- прискорення інкасації платіжних документів клієнтів;
- інвестування у консервативні фінансові інструменти, які приносять стабільні прибутки і низькі збитки (акції та похідні цінні папери з невеликими стоп-лоссовими ордерами, короткострокові облігації, казначейські зобов'язання і т. ін.);
- відкриття “кредитної лінії” в банку, що забезпечує оперативне надходження коштів короткострокового кредиту за необхідності термінового поповнення залишку грошових активів.

Максимізація чистого грошового потоку [3, с. 503] має найбільш важливе значення і відображає результати попередніх етапів. Зростання чистого грошового потоку забезпечує підвищення темпів економічного розвитку підприємства на принципах самофінансування, знижує залежність цього розвитку від зовнішніх джерел формування фінансових ресурсів, забезпечує приріст вартості підприємства.

Підвищення суми чистого грошового потоку інвестиційної компанії може бути забезпечено через здійснення таких основних заходів:

- зниження суми постійних витрат;
- зниження рівня змінних витрат;
- здійснення ефективної податкової політики, яка забезпечуватиме зниження рівня сумарних податкових платежів;
- здійснення ефективної цінової (комісійної) політики на послуги, яка забезпечуватиме підвищення рівня доходності операційної діяльності.

Оптимізація грошових потоків являє собою процес вибору найкращих форм їх організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення його господарської діяльності [6, с. 67]. В нашому випадку інвестиційна компанія надає низку посередницьких та банківських послуг, які повинні призвести до збільшення чистих грошових потоків.

У процесі оптимізації та реалізації таких послуг основними об'єктами виступають позитивний (додатний) та негативний (від'ємний) грошові потоки, залишки грошових активів та чистий грошовий потік.

Оптимізацію та збалансування грошових потоків проводять через виявлення і реалізацію резервів, які дозволяють зменшити залежність підприємства від зовнішніх джерел залучення грошових коштів, забезпечення рівномірності витрачання грошових коштів у часі та за обсягами, збільшення суми і якості чистого грошового потоку, а також здійснення впливу на фінансовий цикл підприємства.

Додатний грошовий потік характеризує сукупність надходжень грошових коштів на підприємство від усіх видів господарської діяльності (як аналог цього терміна використовують термін “надходження грошових коштів”) [3, с. 473].

Максимізація чистого грошового потоку, що обумовлює задані темпи економічного розвитку підприємства, на умовах самофінансування забезпечується через формування грошового обороту підприємства, яке генерує найбільший обсяг прибутку в процесі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, реінвестування тимчасово вільних грошових коштів [3, с. 482].

Будь-який аналіз може поділятися на фундаментальний та технічний. За допомогою фундаментального аналізу можна обрахувати різного виду абсолютні та відносні показники, що буде зроблено нижче, для дослідження ефективності управління грошовими потоками на основі фактичних даних показників, тобто ек-пост аналізу. Технічний аналіз дозволяє на основі графіків, таблиць і діаграм прогнозувати наступні грошові потоки, а також (і це найголовніше) управляти цими потоками у майбутньому. Тобто головна мета технічного аналізу в нашому випадку – це можливість аналізувати, контролювати та прогнозувати грошові потоки інвестиційної компанії на основі розрахованих показників фундаментального аналізу і графічного зображення абсолютних показників грошових потоків.

Щоб збільшити вхідні грошові потоки, спочатку необхідно фундаментально проаналізувати динаміку обсягу і структури формування додатного грошового потоку (надходження грошових коштів) підприємства в розрізі окремих джерел. Основну увагу на цій стадії приділено вивченню джерел надходження грошових коштів (що було зроблено вище) за видами господарської діяльності компанії. Оскільки основним генератором додатного грошового потоку є операційна діяльність (у інвестиційній компанії це інвестування у фінансові активи), важливим показником для аналізу є коефіцієнт участі операційної діяльності у формуванні цього потоку, який розраховують за формулою [3, с. 486]:

$$KY_{od} = \frac{OCF_{in}}{CF_{in}},$$

де KY_{od} – коефіцієнт участі операційної діяльності у формуванні додатного грошового потоку підприємства у звітному періоді;

OCF_{in} (OCF – абр. від англ. Operation Cash-Flow) – сума додатного грошового потоку від операційної діяльності у звітному періоді;

CF_{in} – загальна сума додатного грошового потоку підприємства у звітному періоді.

У процесі дослідження динаміки обсягу і структури формування додатного грошового потоку від операційної діяльності інвестиційної компанії основна увага повинна бути приділена співвідношенню між джерелами надходження грошових коштів від реалізації посередницьких послуг та іншими видами операційної діяльності.

Вивчаючи динаміку обсягу і структури формування додатного грошового потоку від інвестиційної діяльності, основну увагу потрібно приділити надходженню доходів від довгострокових фінансових інструментів інвестування, які не входять до портфелів клієнтів інвестиційної компанії. Для цього потрібно зіставити рівень цих доходів на ринку капіталу.

Вивчаючи динаміку обсягу і структури формування додатного грошового потоку від фінансової діяльності, основну увагу потрібно приділити співвідношенню між залученими із зовнішніх джерел обсягами власного і позикового капіталу. Склад залучених позикових грошових коштів у процесі аналізу повинен бути диференційований в розрізі коротко- та довгострокових кредитів і позик.

Аналізуючи показники інвестиційної компанії “DC” (“Драгон Капітал”) [12], бачимо такі результати (табл. 1 та рис. 1–3).

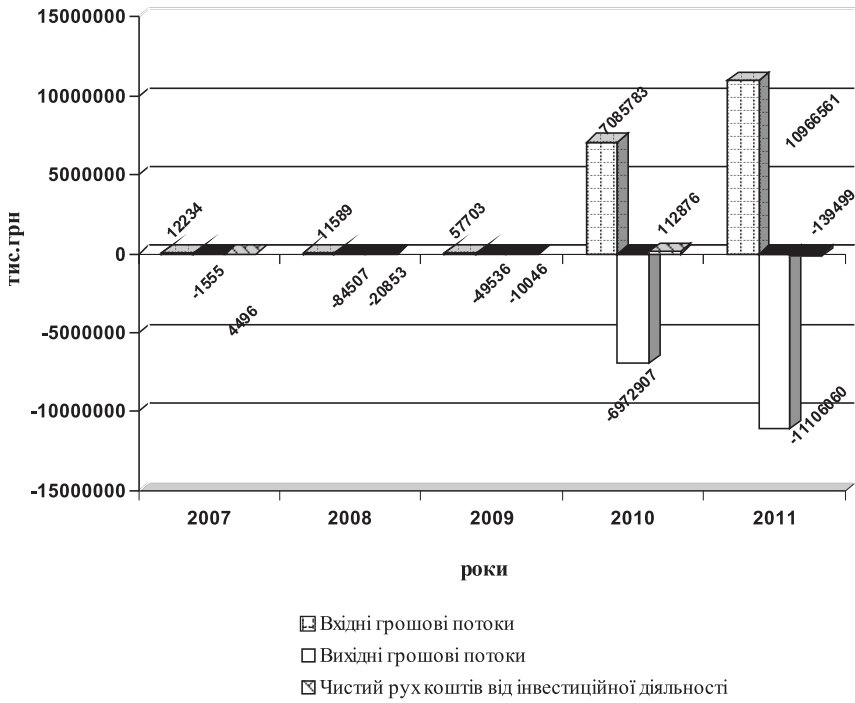

Рис. 1. Динаміка грошових потоків від операційної діяльності
Джерело: [12].

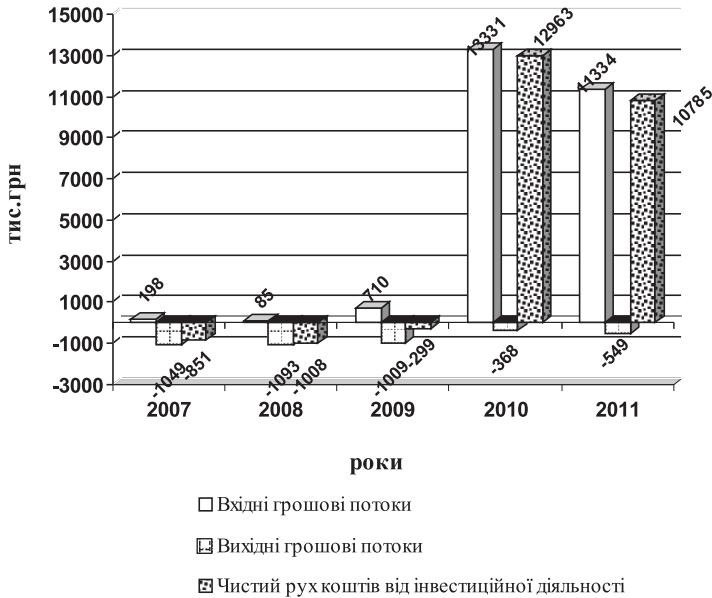

Рис. 2. Динаміка грошових потоків від інвестиційної діяльності
Джерело: [12].

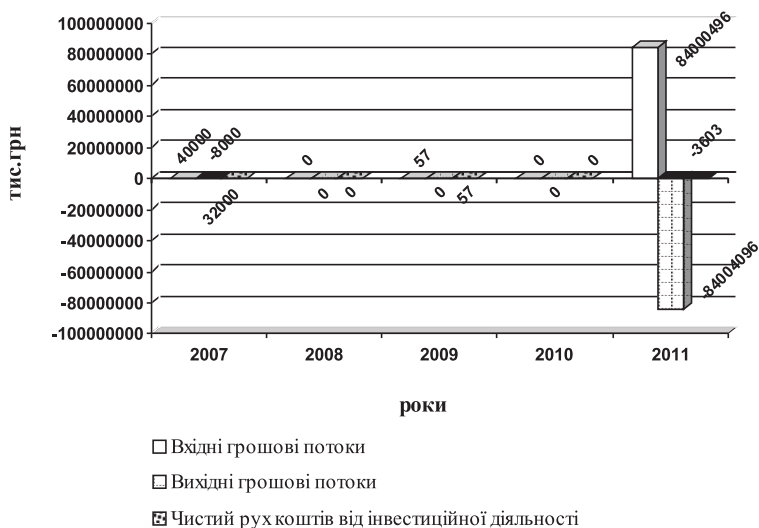

Рис. 3. Динаміка грошових потоків від фінансової діяльності

Джерело: [12].

З рис. 1–3 можна побачити динаміку вхідних, вихідних і чистих грошових потоків. Табл. 1 необхідна нам для розрахунку коефіцієнтів, що характеризують оптимізацію грошових потоків. Результати розрахунку надано у табл. 2 та на рис. 4.

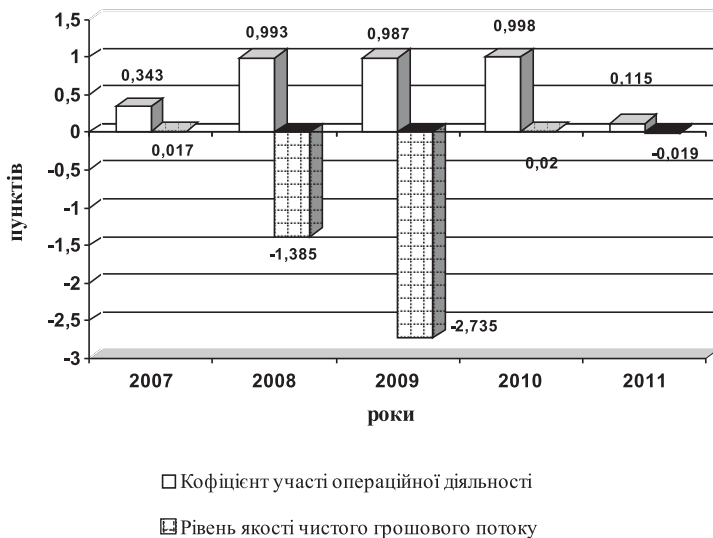

Рис. 4. Динаміка відносних показників оптимізації грошових потоків у 2007–2011 рр.

Джерело: [12].

Особливе місце в процесі цього аналізу належить “якості грошового потоку” [3, с. 488] – узагальненій характеристиці структури джерел його формування. Висока якість чистого грошового потоку характеризується зростанням питомої

Таблиця 1
(тис. грн)

Динаміка грошових потоків у розрізі вхідних та вихідних потоків СП ТОВ «Драгон Капітал» у 2007–2011 рр.

Показники	2007		2008		2009		2010		2011		2007/2008		2010/2009		2011/2010		2011/2007		
											Відхилення, (+/-) на кінець року		Відхилення, (+/-) на кінець року		Відхилення, (+/-) на кінець року		Відхилення, (+/-) на кінець року		
	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %	абсолютне	відносне, %	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності																			
Вхідні грошові потоки	12234	11589	57703	7085783	10966561	-645	-5,27	46114	397,91	7028080	12179,75	3880778	54,77	10954327	89540,03				
Вихідні грошові потоки	-1555	-4507	-9536	-972907	-1106060	-82952	-5334,53	34971	41,38	-6923371	-13976,44	-4133153	-59,27	-11104505	-714116,08				
Чистий рух коштів від операційної діяльності	4496	-0853	-0046	112876	-139499	-25349	-563,81	10807	51,82	122922	1223,59	-252375	-223,59	-143995	-3202,74				
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності																			
Вхідні грошові потоки	198	85	710	13331	11334	-113	-7,07	625	735,29	12621	1777,61	-1997	-14,98	11136	5624,24				
Вихідні грошові потоки	-1049	-1093	-1009	-368	-549	-44	-4,19	84	7,69	641	63,53	-181	-49,18	500	47,66				
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-851	-1008	-299	12963	10785	-157	-18,45	709	70,34	13262	4435,45	-2178	-16,80	11636	1367,33				
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності																			
Вхідні грошові потоки	40000	0	57	0	84000496	-40000	-100,00	57	100,00	-57	-100,00	84000496	100,00	83960496	209901,24				
Вихідні грошові потоки	-8000	0	0	0	-4004099	8000	100,00	0	X	0	X	-84004099	-100,00	-83996099	-1049951,24				
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	32000	0	57	0	-3603	-32000	-100,00	57	100,00	-57	-100,00	-3603	-100,00	-35603	-111,26				
Загальна сума додатного грошового потоку	52432	11674	58470	7099114	94978391	-40758	-77,73	46796	400,86	7040644	12041,46	87879277	1237,89	94925959	181045,85				
Загальна сума від'ємного грошового потоку	-0604	-5600	-0545	-973275	-5110708	-74996	-707,24	35055	40,95	-6922730	-13696,17	-88137433	-1263,93	-95100104	-896832,37				
Чистий рух коштів за звітний період	35645	-21861	-10288	125839	-132317	-57506	-161,33	11573	-52,94	136127	-1323,16	-258156	-203,15	-167962	-471,21				
Залишок коштів на початок року	7205	42850	22271	11876	137715	35645	494,73	-20579	-48,03	-10395	-46,68	125839	1059,61	130510	1811,38				
Залишок коштів на кінець року	42850	22271	11917	137715	5398	-20579	-48,03	-10354	-46,49	125798	1055,62	-132317	-96,08	-37452	-87,40				

Джерело: [12].

Таблиця 2

Аналіз динаміки показників оптимізації грошових потоків та факторів, що на них впливають, 2007–2011 рр.

Показники	2007	2008	2009	2010	2011	2008/2007		2009/2008		2010/2009		2011/2010		2011/2007			
						Відхилення, (+/-) на кінець року		Відхилення, (+/-) на кінець року		Відхилення, (+/-) на кінець року		Відхилення, (+/-) на кінець року		Відхилення, (+/-) на кінець року		Відхилення, (+/-) на кінець року	
						абсо-лютне	віднос-не, %	абсо-лютне	віднос-не, %	абсо-лютне	віднос-не, %	абсо-лютне	віднос-не, %	абсо-лютне	віднос-не, %	абсо-лютне	віднос-не, %
Коефіцієнт участі операційної діяльності (КУ_{од})	0,343	0,993	0,987	0,998	0,115	0,65	189,50	-0,006	-0,60	0,011	1,11	-0,883	-88,48	-0,228	-66,47		
Сума додатного грошового потоку від операційної діяльності (ОС _{Fin}), тис. грн	12234	11589	57703	7085783	10966561	-645	46114	397,91	7028080	12179,75	3880778	54,77	10954327	89540,03			
Загальна сума додатного грошового потоку (С _{Fin}), тис. грн	52432	11674	58470	7099114	94978391	-40758	46796	400,86	7040644	12041,46	87879277	1237,89	94925959	181045,85			
Рівень якості чистого грошового потоку (РЯ_{CF})	0,017	-3,385	-7,735	0,02	-0,019	-1,402	-8247,06	97,47	2,755	100,73	-0,039	-195,00	-0,036	-211,76			
Загальна сума чистого грошового потоку підприємства у звітному періоді (Чистий С _Р), тис. грн	35645	-1861	-0288	125839	-132317	-57506	-161,33	11573	136127	1323,16	-258156	-205,15	-167962	-471,21			
Чистий прибуток (ЧП), тис. грн	612	-0273	28137	2486	-2483	-30885	-5046,57	58410	-25651	-91,16	-4969	-199,88	-3095	-505,72			

Джерело: [12].

ваги чистого прибутку, отриманого внаслідок збільшення обсягу та диверсифікації наданих послуг і зниження їх собівартості (зменшення середнього рівня комісійної винагороди), а низька – внаслідок збільшення частки чистого прибутку від здійснення позареалізаційних операцій, продажу необоротних активів і т. п.

Розрахунок рівня якості чистого грошового потоку підприємства здійснюється за формулою [3, с. 489]:

$$PЯ_{CF} = \frac{ЧП}{\text{Чистий } CF},$$

де $PЯ_{CF}$ – рівень якості чистого грошового потоку;

$ЧП$ – сума чистого прибутку, отриманого від реалізації послуг у звітному періоді;

$\text{Чистий } CF$ – загальна сума чистого грошового потоку підприємства у звітному періоді.

Згідно з даними, наведеними у табл. 2 та на рис. 4, коефіцієнт участі грошового потоку в операційній діяльності компанії “ДС” (“Драгон Капітал”) зменшився аж на 88,5% у 2011 р. відносно 2010 р. Це сталося внаслідок збільшення операційного грошового потоку тільки на 54,8% і збільшення загального вхідного грошового потоку аж на 1237,9%. Загальна ситуація за цим показником відображає зменшення участі додатного операційного грошового потоку у загальному додатному потоці з 99,8% у 2010 році до 11,5% у 2011 р.

Що стосується рівня якості чистого грошового потоку, то бачимо аналогічну ситуацію, оскільки у 2011 р. він мав від’ємне значення -0,019 пунктів, що на 195% (-0,039 пунктів) менше у порівнянні з попереднім 2010 р. Це сталося тому, що 2011 р. закотився чистим збитком у сумі -2483 тис. грн, що на 199,9% менше за прибуток 2010 р., а чистий грошовий потік зменшився на 205,1% (258156 тис. грн) у 2011 р. відносно додатного значення 2010 р. (125839 тис. грн).

На підставі розрахованих показників додатного грошового потоку інвестиційної компанії “ДС” (“Драгон Капітал”), представлених у табл. 2, можна зробити висновок про негативну динаміку вхідних грошових потоків цієї компанії протягом аналізованих років.

Отже, наші розрахунки підтверджують актуальність теми дослідження, і наше головне завдання полягає в тому, аби показати важливість заходів щодо зростання обсягів та оптимізації вхідних грошових потоків, які забезпечать збільшення додатного значення чистого грошового потоку.

Заходи щодо оптимізації грошових потоків дозволяють збалансувати обсяги вхідних та вихідних потоків, забезпечити синхронність їх формування в часі, а також забезпечити приріст чистого грошового потоку підприємства, що є основною метою оптимізації грошових потоків.

Більшість науковців [7, с. 25] виділяють три групи методів оптимізації грошових потоків:

- *методи оптимізації за обсягами*: залучення стратегічних інвесторів (клієнтів) з метою збільшення обсягу власного капіталу, залучення пільгових кредитів, продаж частини фінансових інвестиційних інструментів з метою отримання додаткового прибутку;
- *методи оптимізації в часі*: розроблення графіків інвестування у фінансові інструменти та врівноваження їх з термінами реалізації послуг, встановлення порядку здійснення розрахункових операцій, податкових платежів;
- *методи максимізації чистого грошового потоку*: підвищення ефективності використання ресурсів та прискорення фінансового циклу підприємства.

На нашу думку, до вищезазначених методів варто додати новий метод технічного аналізу, який використовується у біржовій торгівлі, а саме, “**аналіз японських свічок**” [10, с. 65–71]. Нашою метою є його екстраполяція на управління грошовими потоками інвестиційної компанії, оскільки специфікою цієї організації є те,

що її операційна діяльність складається із надання фінансового посередництва у інвестиційній діяльності для клієнтів (як фізичних, так і юридичних осіб).

Інноваційною позицією, якою ми керуємось у нашому дослідженні, є аналіз грошових потоків та їхній вплив на залишки грошових коштів на рахунку інвестиційної компанії за допомогою застосування свічкової біржової діаграми у програмі Excel та подальший прогноз руху грошових коштів. Вона складається з наборів із чотирьох значень:

- 1) курс відкриття (в нашому випадку залишок коштів на початок звітного року);
- 2) найбільше значення (максимум грошових надходжень за період);
- 3) найменше значення (найзначніші витрати грошових коштів за період);
- 4) курс закриття (в нашому випадку залишок грошових коштів на кінець періоду).

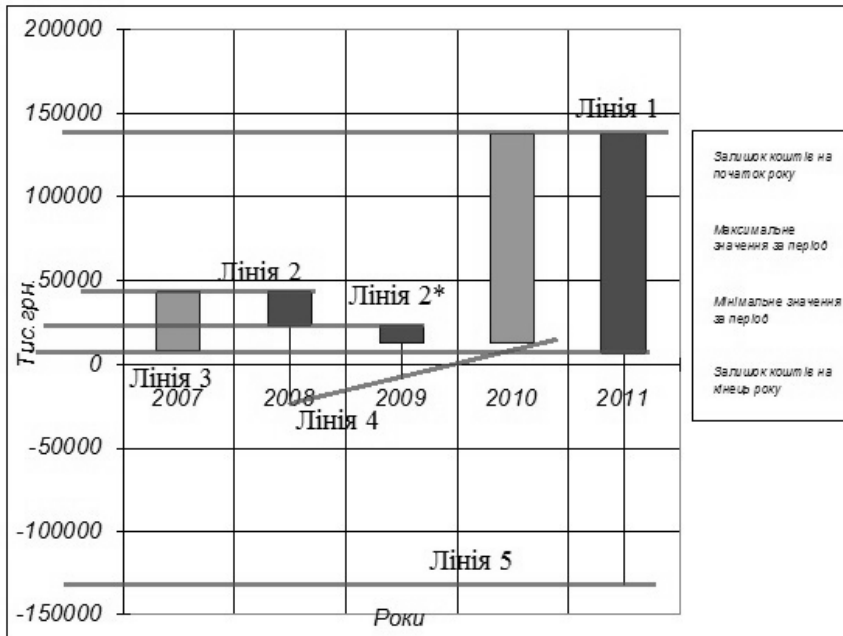

Рис. 5. Графік “японських свічок” змін залишків грошових коштів на рахунку у 2007-2011 рр.

Джерело: [12].

Отже, зображені на рис. 5 свічки світло-сірого кольору показують, що у ці роки (2007; 2010) рух грошових коштів призвів до позитивних змін залишків грошових коштів і утворив лінію опору (лінія 1) зі значенням 137715. Прорив цієї лінії означатиме можливе підвищення руху грошових коштів у наступні роки. Лінія 5 показує підтримку на рівні 132317 тис. грн. Прорив цієї лінії показуватиме негативну динаміку, оскільки це означатиме, що нижчу планку взято і є ще куди “падати” у бік збільшення вихідних грошових потоків.

У 2009 р. спостерігалася переломна свічка, оскільки її мінімальне значення було менше мінімуму попередньої свічки 2008 р., а це свідчить про висхідний тренд, що ми і побачили у 2010 р. Тобто 2008 та 2009 рр. були так званими “ведмежими” роками, але зі значною підтримкою, оскільки закрилися вони вище нульової позначки. А 2010 р. мав сильно виражену “бичу” тенденцію, на що вказує висхідна лінія тренду 4 (рис. 5).

Свічка 2011 року явно є “ведмежою”, що вказує на значні вихідні грошові потоки, оскільки нижня тінь майже така сама за величиною, як і саме тіло свічки. Це свідчить про недостатність самофінансування досліджуваної компанії коштом операційної діяльності в останньому аналізованому році.

Чіткий тренд за аналізовані п'ять років не простежується, оскільки остання свічка виявилась "ведмежою" (зважаючи на наявність негативного зовнішнього середовища), та вказує на те, що грошові кошти знаходились у від'ємній площині у 2011 р. Отже, в наступні роки спостерігатимуться помірно-негативний зовнішній фон, негативний фон на внутрішньому українському ринку (Українська біржа, ПФТС), недостатня завантаженість клієнтами (а звідси і недостатнє фінансування операційної діяльності), що призведе до переломної свічки у 2012 р., у якої будуть значні верхня та нижня тіні, а тіло на кінець періоду може закритися вище за початок періоду. З цієї свічки буде видно, куди рухатиметься компанія "ДС" ("Драгон Капітал") у своїй діяльності: уверх чи вниз. На нашу думку, компанія зможе здобути "бичу" свічку, якщо її нижня тінь не перетне лінію 5 (лінія підтримки), а верхня перетне лінію 1 (лінію опору). Таким чином, наші грошові потоки знаходяться у боковому ранжі, або, як його називають, "флеті" (від англ. flat – плоский).

Основною виграшною стороною такого свічкового аналізу є те, що фінансисти можуть зробити графік грошових потоків за рік, квартал, місяць. Застосовуючи для аналізу ці часові інтервали, вони матимуть можливість управляти за допомогою вже існуючих свічок наступними грошовими потоками, використовуючи лінії опору та підтримки. Останнє допоможе в межах цих ліній управляти найбільшими та найменшими можливими значеннями потоків у наступних періодах залежно від обраного часового інтервалу.

З погляду на все вищезазначене прогнозуємо збільшення грошових потоків компанії "ДС" ("Драгон Капітал") у наступних 2012–2013 рр., оскільки буде відкриття на рівні 5398 тис. грн, що є нижчим за лінію 3 (відкриття 2007 р. на рівні 7205 тис. грн).

Будь-який ринок є циклічним, а в нашому випадку бачимо, що через кожні 2 роки відбуваються переломні моменти, тому 2013–2014 рр. мають великий імпульс до зростання.

Табл. 3 служить для побудови рис. 5, а сама вона побудована на основі табл. 1, яка містить дані про рух грошових коштів компанії "ДС" ("Драгон Капітал") та їх абсолютні та відносні відхилення.

Таблиця 3

**Вихідні дані для побудови графіка "японських свічок"
зміни залишків грошових коштів**

(тис. грн)

Стаття	2007	2008	2009	2010	2011
Залишок коштів на початок року	7205	42850	22271	11876	137715
Максимальне надходження за період	42850	42850	22271	137715	137715
Мінімальне значення потоку за період	7205	-21861	-10288	11876	-132317
Залишок коштів на кінець року	42850	22271	11917	137715	5398

Джерело: [12].

Висновки. На підставі дослідження можна зробити висновки, що грошові потоки, зокрема вхідні, є складною й багатоплановою фінансовою категорією, яку використовують як інструмент оцінювання, засіб платежу та заощадження; грошові потоки є ресурсом і результатом діяльності підприємства та зумовлюють його поточну і майбутню фінансову стійкість. Тому, з погляду на безсумнівне значення управління грошовими потоками як основним елементом забезпечення фінансової стійкості підприємства, який визначає здатність підприємства до проведення стабільної господарської діяльності, оптимізація і збільшення вхідних

грошових потоків мають стати одним із найважливіших напрямів діяльності не тільки виробничих підприємств, а й компаній фінансового сектора економіки.

У статті розкрито сутність, значення, оптимізацію та шляхи управління вхідними грошовими потоками. Важливе значення також має проведений аналіз грошових потоків інвестиційної компанії за допомогою інноваційного технічного аналізу графіків “японських свічок”, упровадженого нами вперше у такому середовищі. Подібний аналіз, зроблений на різних часових інтервалах (рік, квартал, місяць і т.д.), дозволяє визначити подальший рух грошових потоків для забезпечення ефективного управління ними.

Спільне використання фундаментального та технічного аналізу грошових потоків інвестиційної компанії дозволяє отримати інформацію для об'єктивного оцінювання грошових потоків, а відтак забезпечує можливість щодо управління ними та їх прогнозування.

Список використаних джерел

1. Біла О. Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємств / О. Г. Біла // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С. 112–118.
2. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств : підручник / І. О. Бланк. – К. : КНТЕУ, 2006. – 780 с.
3. Бланк И. А. Финансовый менеджмент / И. А. Бланк. – [2-е изд.]. – К. : «Эльга Ника-Центр», 2004. – 655 с.
4. Деменіна О. Управління грошовими потоками в межах концепції фінансової рівноваги підприємства / О. Деменіна // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 7. – С. 14–18.
5. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник / Г. О. Крамаренко. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 520 с.
6. Фінансове планування і управління на підприємствах : навчальний посібник / [Семенов Г. А., Бугай В. З., Семенов А. Г. та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
7. Керанчук Л. С. Методи оптимізації грошових потоків підприємства / Л. С. Керанчук, В. В. Руденко. – Вінниця : Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, 2010.
8. Росс С. Основы корпоративных финансов / С. Росс, Р. Вестфилд, Д. Джордан; за ред. д. е. н., проф. Ю. В. Шленова. – М. : Лаборатория базовых знаний, 2001. – 720 с.
9. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навчальний посібник / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.
10. Цыглин А. Биржа. UA / А. Цыглин, Д. Цыглин. – Днепропетровск : Монолит, 2011. – 155 с.
11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org>.
12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dragon-capital.ua/ru.html>.

А. П. КУЛИШ,

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры финансов,

Национальная академия статистики, учета и аудита

С. И. ДЖУС,

аспирант,

Национальная академия статистики, учета и аудита

Направления увеличения входящих денежных потоков инвестиционной компании

Статья посвящена вопросам необходимости повышения показателя входящих денежных потоков на фоне общего увеличения чистого денежного потока. Опреде-

лены оптимальные и наиболее эффективные методы увеличения объемов входящих денежных потоков во времени и нормализация остатка денежных средств, с целью обеспечения финансового равновесия инвестиционной компании. Проведен анализ графика «японских свечей» денежных потоков и определено влияние их применения на управление потоками и остатками средств на счетах предприятия.

Ключевые слова: финансовые потоки, денежные потоки, инвестиционная компания, интернет-трейдинг, авансовые платежи, график «японских свечей», анализ «японских свечей» остатков средств на счетах, диверсификация, оптимизация.

A. P. KULISH,

*PhD (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of Finance Department,
National Academy of Statistics, Accounting and Audit*

S. I. DZHUS,

*Post-Graduate Student,
National Academy of Statistics, Accounting and Audit*

Measures to Increase Incoming Cash Flows of the Investment Company

Enterprises and corporations have been increasingly aware of the need for cash flow management on the basis of scientific methodology. An effective tool for long-term management of cash flows at company level is cash flow management policy, especially concerning incoming cash flows. Its importance stems from the need to increase the incoming cash flows along with increase in the net monetary flow. However, issues of increase in incoming cash flow in companies belonging to financial sector, investment companies in particular (which rose in Ukraine at early 2000s and have been rapidly growing in the latest time), tended to be overlooked.

The aim of the article is to determine the most optimal and effective methods to increase incoming cash-flows over time and normalize the balance of funds, to ensure the financial equilibrium of an investment company. The three conventional groups of methods for optimization of cash flows are methods of optimization by amount, methods of optimization in time, and methods of net cash flow. The study is based on the innovative technical method of "candlesticks" analysis of cash-flows, with determining the effect of its application for management of flows and balances in the company's accounts. This candlesticks method is used for the first time for analyzing incoming cash flows in a Ukrainian investment company. It allows to determine their further movement in various time spans (year, quarter, month, etc.).

More reliable information for measurement of cash flows, required for their management and forecasting, can be produced from combination of various analysis methods (such as conventional and technical analysis).

Keywords: financial flows, cash flows, investment company, internet-trading, down payments, graph of "Japanese candles", "candlesticks" analysis of balances on accounts, diversification, optimization.

